

Єрмакова А.С., Юхнов Б.Ю.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ

Державні фінанси, і в першу чергу державний бюджет, відіграють важливу роль в економічному розвитку будь-якої країни. Від стану бюджету залежать як фінанси корпорацій, так і фінанси домашніх господарств. З його використанням забезпечується господарська діяльність у державному секторі економіки та реалізуються соціальні програми. Політика доходів і видатків бюджету визначає конкретний склад і розміри податків, податкових пільг, бюджетних позик, соціальних виплат.

Аналізуючи стан державного бюджету України з точки зору державного боргу, параметрів дефіциту бюджету, структури його покриття, політики запозичень можна сказати, що ситуація в країні не викликає оптимізму. Через звуження доходної бази державних фінансів значно погіршились фінансово-економічні показники, зменшились обсяги внутрішнього ринку та реальні доходи переважної більшості громадян.

За останнє десятиріччя відбулось істотне збільшення державних видатків (бюджетної системи, Пенсійного фонду та фондів загальнообов'язкового соціального страхування). Також зросла частка ВВП, що розподіляється через зведений бюджет. Але переломним у проведенні бюджетної політики (на рівні державного бюджету України) можна вважати 2008 рік, коли запровадження антикризових заходів підкосило стан державних фінансів, адже передбачалось залучення додаткових ресурсів до держбюджету і спрямування їх на заходи по запобіганню наслідків фінансової кризи. Зокрема, створення Стабілізаційного фонду, джерелами якого були визначені надпланові доходи від приватизації, не вплинуло на стабілізацію макроекономічної ситуації в країні. Причина цього криється в тому, що кошти, які були отримані від приватизації слугували економічним ресурсом уряду, а не засобом підвищення ефективності діяльності державних органів у фінансово-кредитній сфері, як це передбачено діючим законодавством.

Для покращення ситуації в сфері державних фінансів в Україні треба провести ряд заходів, до яких, на наш погляд, можна віднести:

1. Економне витрачання бюджетних коштів, посилення контролю за їхнім цільовим використанням.

2. Реформування системи оподаткування в напрямку послаблення податкового тиску, зменшення кількості і розмірів відрахувань у державні цільові фонди.
3. Раціональне використання коштів, що залучені за допомогою державного кредиту.
4. Зміцнення довіри до державних цінних паперів, випуск їх в обіг на економічно обґрунтованих умовах.

Скасування величезної кількості необґрунтованих податкових пільг, що є взагалі найбільш простим і ефективним засобом пом'якшення фінансової кризи в країні; для цього потрібні лише політична воля Президента, Верховної Ради, Уряду.